

Verkiezingsreglement verantwoordingsorgaan 2027

25 juni 2026

Inhoud

Inhoud

Inleiding	2
Het verantwoordingsorgaan en de verkiezingen	2
De kiescommissie	3
Wie mag stemmen	4
Wie gekozen kan worden	4
Zo kan iemand zich kandidaat stellen	4
De kiescommissie onderzoekt of de lijsten aan de regels voldoen	7
Zo gaat het stemmen in zijn werk	8
De kiescommissie bepaalt de uitslag van de verkiezingen per kiesgroep	9
Dit gebeurt als alle zetels zijn toegewezen	11
Iedereen die mag stemmen, kan bezwaar maken tegen een besluit van de kiescommissie	12

Inleiding

ABP vindt het belangrijk dat uw belangen als (gewezen) deelnemer, gepensioneerde en werkgever goed worden behartigd. Het Verantwoordingsorgaan van ABP speelt daarbij een belangrijke rol. In 2027 zijn de verkiezingen voor het Verantwoordingsorgaan. Lees verder als u meer hierover wilt weten.

Het Verantwoordingsorgaan en de verkiezingen

Het is van belang dat deelnemers, gepensioneerden en werkgevers zich goed vertegenwoordigd kunnen voelen bij besluiten van ABP. Het Verantwoordingsorgaan van ABP speelt daarbij een belangrijke rol. Het Verantwoordingsorgaan bestaat uit 48 personen. 32 personen vertegenwoordigen de deelnemers en de gepensioneerden, 16 personen vertegenwoordigen de werkgevers.

Werkgeversorganisaties benoemen de vertegenwoordigers van werkgevers. De regels hiervoor staan in het Reglement Verantwoordingsorgaan ABP. De vertegenwoordigers van deelnemers en gepensioneerden worden eens in de 4 jaar gekozen. In de periode van 6 april tot 3 mei 2027 zijn er weer verkiezingen. In dit reglement staan de regels voor de verkiezingen van de vertegenwoordigers van deelnemers en vertegenwoordigers van gepensioneerden in het Verantwoordingsorgaan.

De verkiezingen zijn nodig om de vertegenwoordigers van de deelnemers en de vertegenwoordigers van de gepensioneerden te kiezen

Hoeveel vertegenwoordigers deze 2 groepen krijgen in het Verantwoordingsorgaan, hangt af van het totale aantal deelnemers en gepensioneerden van ABP op 2 november 2026. De kiescommissie stelt vast hoeveel deelnemers en hoeveel gepensioneerden er op dat moment zijn bij ABP. Op basis van die verhouding stelt de kiescommissie vast hoeveel vertegenwoordigers van deelnemers en hoeveel vertegenwoordigers van gepensioneerden er bij de verkiezingen kunnen worden gekozen. Op 3 november 2026 bepaalt de kiescommissie definitief hoeveel zetels de vertegenwoordigers van beide groepen krijgen in het Verantwoordingsorgaan.

De kiescommissie

Deze commissie organiseert de verkiezingen en stelt de verkiezingstermijn vast. De kiescommissie werkt volgens de regels in dit reglement. Zij zorgt er ook voor dat de regels van het verkiezingsreglement worden nageleefd.

De kiescommissie bestaat uit 3 personen

Het bestuur van ABP benoemt de leden van de kiescommissie. 2 Leden zijn bestuursleden van ABP. Een van hen is ook de voorzitter van de kiescommissie. Het derde lid is iemand uit de groepen deelnemers, gepensioneerden of werkgevers. Dit lid wordt voorgedragen door vertegenwoordigers van deelnemers, gepensioneerden en werkgevers in het Verantwoordingsorgaan. De secretaris van het Verantwoordingsorgaan is ook de secretaris van de kiescommissie. De secretaris is geen lid van de kiescommissie en mag ook niet stemmen in de commissie.

Elk lid van de kiescommissie heeft een vervanger

Het bestuur van ABP benoemt de vervangers van de 2 bestuursleden van ABP en benoemt de vervanger op voordracht van vertegenwoordigers van deelnemers, gepensioneerden en werkgevers in het Verantwoordingsorgaan. Ook als de kiescommissie (tijdelijk) niet compleet is, houdt de commissie alle bevoegdheden.

Het bestuursbureau van ABP ondersteunt de kiescommissie bij het organiseren van de verkiezingen

De kiescommissie kan ook hulp vragen aan personen die niet in het bestuur van ABP zitten.

Hoofdstuk 2

Wie mag stemmen

Deelnemers en gepensioneerden van ABP mogen stemmen binnen de eigen kiesgroep 'deelnemers' of 'gepensioneerden'

Een deelnemer kiest dus een deelnemer en een gepensioneerde kiest een gepensioneerde. De kiezers moeten dan wel op 1 februari 2027 deelnemer of gepensioneerde van ABP zijn.

Wie gekozen kan worden

Deelnemers en gepensioneerden van ABP mogen zich kandidaat stellen voor het Verantwoordingsorgaan.

De deelnemer die zich kandidaat stelt namens de groep deelnemers moet op 18 januari 2027 en 1 juli 2027 deelnemer zijn. Een gepensioneerde die zich kandidaat stelt namens de groep gepensioneerden, moet op diezelfde data gepensioneerde zijn. Deelnemers, die bij hun kandidaatstelling kunnen aantonen dat zij op 1 juli 2027 tot de groep gepensioneerden zullen behoren, kunnen zich kandidaatstellen voor een plek als vertegenwoordiger van de gepensioneerden.

Personen die niet mogen meedoen als kandidaat:

- a. een bestuurslid van ABP;
- b. een werknemer of lid van de ABP-organisatie;
- c. een adviseur van ABP. Het gaat om iemand die adviezen geeft aan ABP in het jaar vóór de verkiezingen of tijdens de verkiezingen en die daarvoor wordt betaald;
- d. een lid van de Raad van Bestuur, een directielid of een werknemer van APG;
- e. een lid van de Pensioenkamer van de Raad voor het Overheidspersoneelsbeleid of het Sectoroverleg Defensie. Of een lid van de vaste werkgroepen van beide overleggen;
- f. een lid van de Staten-Generaal;
- g. een VO-lid dat al twee keer herkozen is in het Verantwoordingsorgaan.

Zo kan iemand zich kandidaat stellen

De kiescommissie bepaalt de periode waarin mensen zich kandidaat kunnen stellen

Dit is de periode van 15 december 2026 tot en met 18 januari 2027. De kiescommissie doet deze mededeling uiterlijk op 18 december 2026. Dit gebeurt in ieder geval via de website van ABP.

De commissie laat dit ook weten aan:

- ✓ de deelnemers;
- ✓ de gepensioneerden;
- ✓ de aangesloten werkgevers;
- ✓ de werknemersorganisaties;
- ✓ andere organisaties die dit volgens de kiescommissie moeten weten.

Voor de kandidaatstelling zijn verschillende (digitale) formulieren nodig

De kiescommissie vermeldt bij de oproep voor kandidaten waar deze formulieren te vinden zijn. Het gaat om de volgende formulieren:

- ✓ een formulier voor het indienen van de kandidatenlijsten;
- ✓ een formulier voor het steunen van een kandidatenlijst;
- ✓ een formulier waarop een kandidaat met de kandidaatstelling moet instemmen.

De kandidaatstelling gebeurt door een kandidatenlijst in te leveren bij de kiescommissie

Dit zijn de regels hiervoor:

- ✓ op deze lijst mogen maximaal 2 keer zoveel kandidaten staan als dat er zetels zijn voor de kiesgroep;
- ✓ bij de kandidatenlijst wordt voor elke kandidaat een ondertekend formulier van instemming ingeleverd;
- ✓ de naam van een kandidaat mag maar op 1 kandidatenlijst voorkomen.

Deze verenigingen en personen mogen een kandidatenlijst inleveren:

- a. een centrale;
- b. een vereniging die is aangesloten bij een centrale. Als een vereniging een kandidatenlijst inlevert, moet zij aantonen dat ze wordt gesteund door minimaal 500 personen binnen haar kiesgroep;
- c. elke officiële vereniging die volgens haar statuten ook als doel heeft op te komen voor de belangen van haar leden als deelnemer of gepensioneerde van ABP. De vereniging moet laten zien dat zij wordt gesteund door minimaal 500 personen binnen haar kiesgroep;
- d. individuele deelnemers of gepensioneerden die kunnen aantonen dat ze ondersteund worden door minimaal 500 personen uit hun kiesgroep.

Steun aan een kandidatenlijst moet worden aangetoond met het ondergetekende formulier

Dit formulier is te vinden in de digitale omgeving. Op dit formulier staan de volgende gegevens van de ondersteuner:

- ✓ de persoons- en contactgegevens;
- ✓ de handtekening;
- ✓ welke kandidatenlijst wordt ondersteund.

In bepaalde gevallen hoeft niet aangetoond te worden dat een lijst de steun krijgt van 500 deelnemers of gepensioneerden

Er zijn centrales, verenigingen en groepen van deelnemers of gepensioneerden die bij de vorige verkiezingen van het Verantwoordingsorgaan 1 of meer zetels hebben behaald. Dit geldt ook voor de opvolger van zo'n centrale, vereniging of groep. Zij hoeven bij een nieuwe verkiezing

niet te bewijzen dat hun lijsten met kandidaten worden ondersteund door 500 deelnemers of gepensioneerden.

Degenen die een kandidatenlijst inleveren, kunnen die lijst verbinden met een andere lijst

Dit kunnen zij doen door het formulier in de digitale omgeving te gebruiken.

Hoofdstuk 3

De kiescommissie onderzoekt of de lijsten aan de regels voldoen

Dit doet de kiescommissie zo snel mogelijk na 18 januari 2027

De kiescommissie bepaalt in 1 of meer van de volgende gevallen dat een kandidatenlijst niet geldig is:

- a.** bij het inleveren van de lijst is een verkeerd formulier gebruikt;
- b.** de persoon of personen die de lijst inleveren, hebben daarvoor geen toestemming gekregen van de centrale of vereniging waarvoor ze de lijst inleveren;
- c.** de lijst heeft niet genoeg ondersteuning van de deelnemers of gepensioneerden.

De kiescommissie verwijdt in 1 of meer van de volgende gevallen een kandidaat van een lijst:

- a.** een kandidaat staat op de lijst voor deelnemers, maar is geen deelnemer. Of de kandidaat staat op de lijst voor gepensioneerden, maar is geen gepensioneerde;
- b.** de instemming van de kandidaat ontbreekt of is via het verkeerde formulier ingeleverd;
- c.** de kandidaat staat op meerdere lijsten;
- d.** het betreft een persoon die hierboven staat genoemd onder 'Personen die niet mogen meedoen als kandidaat'.

De kiescommissie informeert de indieners direct over het besluit om een lijst af te keuren of een kandidaat te verwijderen

Als een kandidatenlijst niet geldig is, hebben de indieners van de lijst na het informeren over dit besluit 5 werkdagen de tijd om fouten alsnog te herstellen. Als de kiescommissie een kandidaat heeft verwijderd van een lijst, kunnen de indieners niet alle fouten herstellen. Zij kunnen dan alleen nog punt b herstellen dat hierboven genoemd staat. Ook kunnen de indieners dan laten zien dat een kandidaat wél in een bepaalde kiesgroep thuishoort.

Het herstellen van een fout kan niet leiden tot het stellen van nieuwe kandidaten. Als de 5 werkdagen voorbij zijn, beslist de kiescommissie zo snel mogelijk of deze kandidatenlijsten en kandidaatstellingen toch nog geldig zijn.

De kiescommissie stelt de kandidatenlijsten van de kiesgroepen vast

Dit doet de kiescommissie uiterlijk op 18 februari 2027. Daarna maakt de commissie deze lijsten zo snel mogelijk bekend via de website van ABP.

Zo gaat het stemmen in zijn werk

Stemmen kan digitaal en schriftelijk

De kiescommissie meldt vanaf 6 april 2027 aan de deelnemers en gepensioneerden hoe zij kunnen stemmen. Het stemmen bij de verkiezingen is anoniem.

Iedere kiezer kan 1 stem uitbrengen op een kandidaat

De kiezer kan alleen een stem uitbrengen op een kandidaat van zijn eigen kiesgroep. Een deelnemer mag dus alleen een deelnemer kiezen en een gepensioneerde mag alleen een gepensioneerde kiezen.

Per kiesgroep krijgen de kandidatenlijsten nummers toegewezen

Dat gaat zo:

- a. er zijn centrales, verenigingen en groepen van deelnemers of gepensioneerden (of opvolgers hiervan) die bij de vorige verkiezingen 1 of meer zetels hebben behaald. Hun lijsten worden genummerd in de volgorde van het aantal stemmen dat zij kregen bij de vorige verkiezingen. De partij met de meeste stemmen krijgt nummer 1 en zo verder. Verbonden lijsten worden hierbij als 1 lijst gezien;
- b. de overige kandidatenlijsten krijgen daarna door loting een nummer toegewezen. Verbonden lijsten worden hierbij als 1 lijst gezien;
- c. de verbonden lijsten krijgen daarna de toevoegingen 'a', 'b' etc. Welke toevoeging een lijst krijgt, wordt op dezelfde manier bepaald als bijschreven bij punt a en b.

Er wordt niet gestemd wanneer er evenveel of minder kandidaten zijn voor een kiesgroep dan beschikbare zetels

Wanneer er evenveel kandidaten als beschikbare zetels zijn voor een kiesgroep, komen alle kandidaten in het Verantwoordingsorgaan. Wanneer er minder kandidaten dan beschikbare zetels zijn voor een kiesgroep, blijven 1 of meer zetels open.

De kiescommissie beslist of een stem geldig is of niet

Wanneer is een stem ongeldig?

- a. als de stem niet is uitgebracht op een manier die de kiescommissie toestaat;
- b. als de stem te laat binnenkomt bij de kiescommissie (00:00 uur op de dag na de verkiezingen of later).
- c. als de stem is uitgebracht op een kandidaat die niet op de lijst had mogen staan omdat het een persoon betreft die staat genoemd bij 'Personen die niet mogen meedoen als kandidaat'. De stem gaat naar de eerstvolgende kandidaat op de lijst.

Hoofdstuk 5

De kiescommissie bepaalt de uitslag van de verkiezingen per kiesgroep

Eerst berekent de kiescommissie de kiesdeler

De kiesdeler is de uitkomst van de volgende rekensom: het aantal geldige stemmen in de kiesgroep gedeeld door het aantal zetels dat voor die kiesgroep beschikbaar is in het Verantwoordingsorgaan. Blanco stemmen en ongeldige stemmen tellen niet mee. De kiescommissie gebruikt de kiesdeler om te berekenen hoeveel zetels een kandidatenlijst krijgt in het Verantwoordingsorgaan. Dit doet de kiescommissie door het aantal geldige stemmen op een kandidatenlijst te delen door de kiesdeler. De uitkomst van die rekensom is het aantal zetels dat deze lijst krijg in het Verantwoordingsorgaan. De uitkomst is meestal geen rond getal.

Na deze berekeningen blijven er vaak zetels en stemmen over (toedeling restzetels)

De kandidatenlijsten die de meeste stemmen over houden, krijgen de overgebleven zetels (restzetels) in het Verantwoordingsorgaan. De lijst die na de bovenstaande berekening de meeste stemmen overhoudt, krijgt de eerste restzetel. En zo verder. De lijsten die geen stemmen over houden, doen ook mee. Zij worden gezien als lijsten met het kleinste overschot. Zijn er meer lijsten met eenzelfde overschot, dan bepaalt de kiescommissie door loting wie deze zetel(s) krijgt. Kandidatenlijsten waarbij het aantal geldige stemmen lager is dan 50% van de kiesdeler, krijgen geen restzetels.

Soms blijven er dan toch zetels over

Deze zetels gaan naar de lijsten die gemiddeld de meeste geldige stemmen hebben per toegewezen zetel. Als deze gemiddelden gelijk zijn, wordt er geloot.

De kiescommissie ziet verbonden lijsten als 1 lijst

Ook bij verbonden lijsten vindt de verdeling van de zetels plaats zoals hierboven staat uitgelegd. De kiescommissie berekent dan een groepskiesdeler op basis waarvan de verdeling van de zetels over de verbonden lijsten plaatsvindt. Dit is de uitkomst van de volgende rekensom: het aantal geldige stemmen op de verbonden lijsten, gedeeld door het aantal zetels dat aan deze lijsten is toegewezen. Kandidatenlijsten waarbij het aantal geldige stemmen lager is dan 50% van de kiesdeler, krijgen geen restzetel.

De zetels die zijn toegewezen aan een lijst, worden verdeeld onder de kandidaten op die lijst

Kandidaten die meer stemmen hebben gekregen dan 25% van de kiesdeler, krijgen een zetel op basis van voorkeurstemmen. De kandidaat met de meeste stemmen, krijgt dus als eerste een zetel en zo verder. Als 2 of meer kandidaten evenveel stemmen hebben gekregen, dan kijkt de commissie naar hun plek op de kandidatenlijst. De kandidaat die hoger op de lijst staat, krijgt dan als eerste de zetel. Zijn er na het toewijzen van de voorkeurszetels nog zetels over voor deze lijst, dan gaan die naar de overige kandidaten in de volgorde van de lijst.

Het kan voorkomen dat een kandidatenlijst meer zetels krijgt dan er kandidaten op de lijst staan

In dat geval gebeurt het volgende:

a. is de lijst verbonden met 1 of meer andere lijsten? Dan krijgen deze andere lijsten de zetels. Hierbij gebruikt de kiescommissie de regels voor de verdeling van de zetels over de lijsten. Deze

regels staan hierboven genoemd onder *'De kiescommissie bepaalt de uitslag van de verkiezingen per kiesgroep'*;

b. is de lijst niet verbonden met 1 of meer andere lijsten? Dan gaan de zetels naar 1 of meer andere kandidatenlijsten. Ook hierbij gebruikt de kiescommissie de regels voor de verdeling van de zetels over de lijsten.

De kiescommissie stelt de uitslag van de verkiezingen vast

Dit doet de kiescommissie uiterlijk op 11 mei 2027. De kiescommissie bewaart alle stemmen tot 27 juli 2027.

De kiescommissie maakt per kiesgroep de volgende informatie bekend:

- ✓ het aantal personen dat mocht stemmen;
- ✓ het aantal keer dat is gestemd;
- ✓ het aantal stemmen dat ongeldig is;
- ✓ het aantal stemmen dat geldig is;
- ✓ het aantal stemmen per kandidatenlijst en per kandidaat;
- ✓ hoe de zetels zijn verdeeld over de kandidatenlijsten;
- ✓ welke kandidaten een zetel hebben gekregen.

De kiescommissie deelt de informatie uiterlijk op 18 mei 2027 in deze volgorde:

- 1.** de kiescommissie laat de kandidaten schriftelijk weten dat ze een zetel hebben gekregen;
- 2.** op hetzelfde moment geeft de kiescommissie de uitslag van de verkiezingen schriftelijk door aan het nog zittende Verantwoordingsorgaan, de personen die de kandidatenlijsten hebben ingeleverd, alle andere kandidaten en het bestuur van ABP;
- 3.** vervolgens maakt de kiescommissie de uitslag van de verkiezingen bekend op de website van ABP;
- 4.** de kiescommissie laat uiterlijk op 26 juni 2027 aan het bestuur weten hoe de verkiezingen en het bepalen van de uitslag zijn verlopen.

Dit gebeurt als alle zetels zijn toegewezen

De kiescommissie gaat ervan uit dat een persoon die is gekozen, diens verkiezing als lid van het Verantwoordingsorgaan accepteert

Behalve als het lid schriftelijk aan de kiescommissie laat weten dat het lid de verkiezing niet accepteert. Dit moet het lid doen uiterlijk op 18 mei 2027.

Elk lid ondertekent de gedragscode en levert dit document in bij de kiescommissie

Hiermee geeft betrokkene aan zich aan deze gedragscode te zullen houden. Dit moet het lid doen uiterlijk op 1 juni 2027.

De kiescommissie onderzoekt of een gekozen vertegenwoordiger nog steeds tot diens kiesgroep behoort

Een gekozen vertegenwoordiger van de deelnemers moet op 1 juli 2027 deelnemer zijn. En een gekozen vertegenwoordiger van de gepensioneerden moet op 1 juli 2027 gepensioneerd zijn.

Soms komt na de verkiezingen een zetel weer beschikbaar

Dit kan gebeuren als:

- ✓ een gekozen diens zetel niet accepteert;
 - ✓ een gekozen niet binnen 2 weken na 18 mei 2027 de ondertekende gedragscode inlevert;
 - ✓ een gekozen vertegenwoordiger van de deelnemers op 1 juli 2027 geen deelnemer meer is.
- Of een gekozen vertegenwoordiger van de gepensioneerden op 1 juli 2027 geen gepensioneerd meer is;
- ✓ er iets anders gebeurt waardoor er na de verkiezingen een plek vrijkomt in het Verantwoordingsorgaan.

In dat geval geeft de kiescommissie deze zetel aan een kandidaat die niet is gekozen

Deze kandidaat moet op dezelfde lijst staan. Ook moet de kandidaat de meeste stemmen hebben gekregen van alle kandidaten op de lijst zonder zetel. Het aantal stemmen moet hoger zijn dan 25% van de kiesdeler. Staat er geen kandidaat op de lijst die aan deze voorwaarden voldoet? Dan gaat de zetel naar de kandidaat die niet is gekozen en op de hoogste plek van dezelfde lijst was geplaatst. Als er niet genoeg kandidaten op deze lijst staan, gaat de zetel naar een andere kandidatenlijst. De manier waarop de kiescommissie deze andere kandidatenlijst selecteert, staat hierboven beschreven bij het onderdeel *'Het kan voorkomen dat een kandidatenlijst meer zetels krijgt dan er kandidaten op de lijst staan'*. De kiescommissie licht toe waarom de commissie de zetel aan een kandidaat toewijst.

Hoofdstuk 7

Dit kan alleen binnen een week nadat het besluit is bekendgemaakt

Door een e-mail te sturen naar verkiezingen@abp.nl of een brief te sturen naar:

Kiescommissie
Antwoordnummer 145
6400 VC Heerlen

Hierbij dient het adres, telefoonnummer en klantnummer te worden vermeld. Is degene die bezwaar indiende het niet eens met de reactie op het bezwaar? Dan kan diegene in beroep gaan bij het bestuur van ABP. Meer informatie hierover staat in de reactie op het bezwaar. De leden van het bestuur die in de kiescommissie zitten, doen niet mee aan de behandeling van dit beroep.

Het Verantwoordingsorgaan van ABP heeft dit reglement vastgesteld. Het reglement geldt vanaf 25 juni 2026. Als er vragen zijn waarop het reglement geen antwoord geeft, dan beslist de kiescommissie. Dit reglement kan worden aangepast en aangevuld. Een voorstel om het reglement aan te passen of aan te vullen kan worden gedaan door het Verantwoordingsorgaan, de kiescommissie of het bestuur. Aanpassen of aanvullen kan alleen als de meerderheid van de vertegenwoordigers van deelnemers en gepensioneerden in het Verantwoordingsorgaan het hiermee eens is.

